

Health Literacy at the heart & Health Literacy Champions

ถอดคำบรรยายของ Sorensen
(15 May 2024 Ho Chi Minh City)

Topic

1. การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ Health Literacy Champion
2. ประชาชนจะรับมือโลกที่อยู่ภายใต้แรงกดดันได้อย่างไร
3. Global Movement ที่จะมุ่งสู่เป้าหมาย Health Literacy for all.
4. Health Literacy Champion and HL Champion network

ประชาชนจะรับมือโลกที่อยู่ภายใต้แรงกดดันอย่างไร

1. ปัจจุบันโลกอยู่ภายใต้ภาวะกดดันต่างๆ ได้แก่
 - 1.1. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (climate change) ทำให้เกิดโรคระบาด ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติ น้ำท่วม หรือ ภัยแล้ง
 - 1.2. โรคอุบัติใหม่ (Emerging disease) เช่น covid-19
 - 1.3. โรค NCD ซึ่งเป็นโรคเรื้อรังนอกจากจะส่งผลต่อสุขภาพและค่ารักษาพยาบาลแล้ว ยังส่งผลต่อผลิตภาพ (Productivity) ซึ่งโรค NCD ส่วนใหญ่เกิดจาก Unhealthy Lifestyle.
 - 1.4. Geopolitical Risk เกิด สงครามในหลายภูมิภาค
2. ประเด็นสุขภาพมีความซับซ้อน จากเดิมมีเพียง ,Public Health , Physical and Mental health แต่ตอนนี้แตกแขนงเพิ่มขึ้นจากเดิมได้แก่ Social Health ,Emotional Health ,Spiritual Health ,Digital Health ,Financial Health
3. การรับมือกับโลกที่อยู่ภายใต้แรงกดดัน กับระบบสุขภาพที่มีความซับซ้อนดังกล่าว สิ่งที่ต้องทำคือ Promote Health Literacy for all เพื่อ
 - 3.1. เสริมพลังบุคคลให้มีชีวิตที่มีสุขภาพที่ดีกว่า (Empower people to live healthier live.)
 - 3.2. ระบบสุขภาพที่ยั่งยืนและฟื้นคืนกลับได้เร็ว(Build resilient , sustainable health system.)
 - 3.3. ลดช่องว่างของความไม่เท่าเทียม(Bridge inequity)
 - 3.4. แนวปฏิบัติที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง (Implement human center approach)

Global Movement ที่จะมุ่งสู่เป้าหมาย “ Health Literacy For All.”

1. Global Movement ที่จะทำให้เกิด Health Literacy for all คือ “ เราจะหลอมรวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีแนวคิดเดียวกันในการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพให้กับบุคคล องค์กร และชุมชน ให้ครอบคลุมทุกประเทศ และทุกภูมิภาค “
2. Global roadmap to health literacy for all.
 - 2.1. Global collaboration ผ่าน Network ต่างๆ เช่น International Health Literacy Association (IHLA)
 - 2.2. Global Measurement ผ่าน Monitoring system and dashboards to follow impact.
 - 2.3. Health Literacy at the heart .ด้วยการ Implement Health Literacy with heart and mind.

3. Health Literate System.

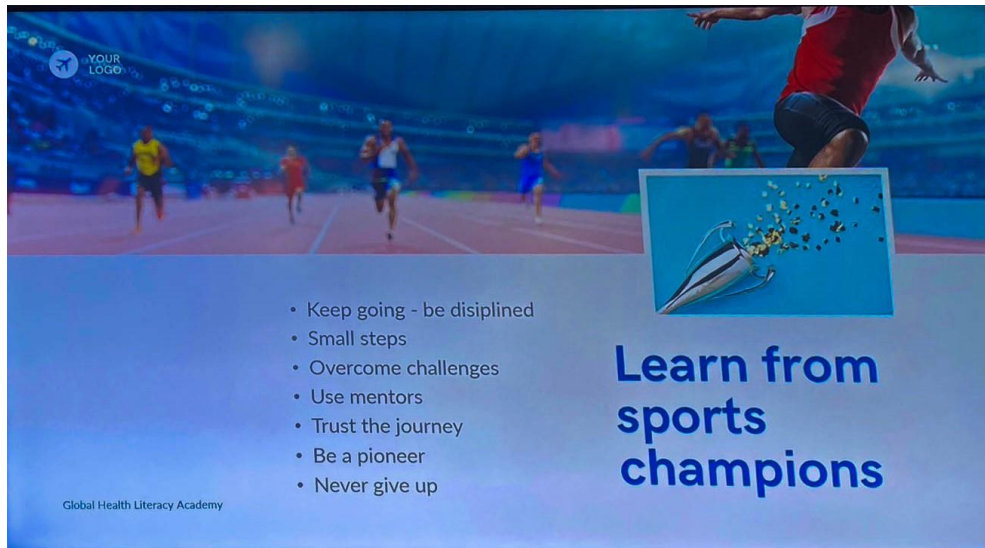
4. International Handbook of Health Literacy. ได้รวบรวมงานเขียนเกี่ยวกับเรื่อง Health Literacy ที่สามารถเป็น Reference ไว้ใช้อ้างอิง (Link อ่านบทความบางส่วนที่ได้แปลเป็นภาษาไทย)

Health Literacy Champion and HL Champion network

1. Health Literacy champion in demand : Health Literacy Champion คือ Change Agent เพื่อให้ "Health Literacy For All "เกิดขึ้นได้จริง ด้วยการส่งเสริม Health literacy Capacity แก่ทุกคน ผ่าน 2 กลไกคือ advocate (Policy Maker) และ Empower (People)

2. องค์ประกอบของ Health Literacy Champion โดยเรียนรู้จาก Sport Champion ได้แก่
 - 2.1. มีวินัยต่อตนเอง โดยทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (Keep going - be discipline)
 - 2.2. แบ่งย่อยเป็น Step ย่อย ๆ และทำทีละ step (Small step)
 - 2.3. เอาชนะความท้าทาย (Overcome challenge)
 - 2.4. ใช้ Coach หรือพี่เลี้ยง (Mentor) คอยแนะนำ (Use mentors)
 - 2.5. มั่นใจในแนวทางที่ทำว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จในท้ายที่สุด (Trust the journey)
 - 2.6. ต้องเป็นผู้บุกเบิก (Be pioneer)
 - 2.7. ไม่ยอมแพ้ (Never give up)

3. Health Literacy Champion ต้องมีทักษะการเป็นผู้นำอย่างสูง
 - 3.1. Pave the way : ชัดเจนในเป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่จะทำ และ align ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ไปในทิศทางเดียวกัน
 - 3.2. Inspire a share vision : สร้างแรงบันดาลใจจะไปสู่วิสัยทัศน์ “Health Literacy For All” ร่วมกัน
 - 3.3. Face the challenge : เผชิญหน้ากับความท้าทาย
 - 3.4. Enable Others : การพัฒนาหรือเสริมพลังผู้อื่น (ประชาชน ผู้ร่วมงาน หรือทุกคนในระบบ)
 - 3.5. Heartfelt Engagement : ผูกพันด้วยใจในการส่งเสริม Health Literacy ให้เกิดกับทุกคน
4. ความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อสุขภาพ ในฐานะที่เป็นสิทธิมนุษยชน (Health Literacy for health as a human right)
 - 4.1. การมีความสุขที่ได้บรรลุเป้าหมายสูงสุดทางสุขภาพ ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน โดยปราศจากการแบ่งแยกของเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อทางการเมือง สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (The enjoyment of highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human being without distinction of race ,religion , political believe ,economic and social condition. (WHO)
 - 4.2. เป้าหมายสูงสุด คือ สุขภาพดี (Health) ความมั่งคั่ง (Wealth) และความสุข (Happiness) และ
5. Systematic review of health literacy champion who what and how (Julie Ayre, , Michael Zhang, Dana Mouwad, Kirsten J. McCaffery, , Dipti Zachariah, and Danielle M. Muscat)
 - 5.1. นิยาม Health Literacy Champion คือ ผู้ที่อุทิศตน ในการสนับสนุน ทำการตลาด และขับเคลื่อน ความรอบรู้สุขภาพภายในองค์กรหรือชุมชน เพื่อให้การนำ Intervention ในเรื่องความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถฝ่าฟันแรงต้านหรือความไม่สนใจของบุคลากรในองค์กร (“individuals who dedicate themselves to supporting,marketing, and “driving through an [implementation]”,overcoming indifference or resistance that the intervention may provoke in an organization’(Greenhalgh et al., 2004; CFIR Research Team-Center for Clinical Management Research, 2022)

- 5.2. HL Champion **คือใคร?** คือบุคลากรในองค์กรสาธารณสุขที่พยายามผลักดันให้เกิดการปรับปรุงแนวปฏิบัติเรื่องความรู้ทางสุขภาพ (Health Literacy) ภายในองค์กร ²²²² พวกเขามีได้ตั้งแต่บุคลากรด้านหน้า เช่น พยาบาล, แพทย์, เภสัชกร ไปจนถึงระดับบริหารและผู้กำหนดนโยบาย
- 5.3. **ทำอะไรบ้าง?** กิจกรรมหลักๆ แบ่งได้ 3 ด้าน คือ
- 5.3.1. **สร้างความตระหนัก (Awareness):** รณรงค์และสื่อสารให้คนในองค์กรเข้าใจและเห็นความสำคัญของความรู้ทางสุขภาพ ⁴⁴⁴⁴
- 5.3.2. **ผลักดันเชิงนโยบาย (Planning):** มีส่วนร่วมในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานขององค์กรให้สอดคล้องกับหลักความรู้ทางสุขภาพ ⁵
- 5.3.3. **ปรับเปลี่ยนแผนยุทธศาสตร์หรือกระบวนการทำงานขององค์กร** ให้มาเน้นหนักในเรื่องการส่งเสริม HL
- 5.3.4. **ปรับปรุงการปฏิบัติงาน (Practice):** มีอิทธิพลต่อการทำงานในระดับปฏิบัติการ ที่พบบ่อยที่สุดคือการทำให้สื่อข้อมูลสุขภาพขององค์กรเข้าใจง่าย ⁶⁶⁶⁶
6. **ปัญหาที่พบคืออะไร?** งานวิจัยส่วนใหญ่ที่รวบรวมมา (17 ฉบับ) มีความเสี่ยงที่จะมีอคติสูง (high risk of bias) และมักไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแซมเปียนอย่างเพียงพอ ⁷⁷⁷⁷ ทำให้ยากที่จะสรุปได้อย่างชัดเจนว่ากลยุทธ์นี้มีประสิทธิภาพจริงหรือไม่ ⁸
7. **อุปสรรคและความสำเร็จ:** อุปสรรคสำคัญคือการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากร ⁹⁹⁹⁹ ส่วนปัจจัยที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จคือการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง และการมีแซมเปียนหลายคนทำงานร่วมกันในหลายระดับขององค์กร ¹⁰¹⁰¹⁰¹⁰
8. **ข้อสรุป:** แม้ว่าการมี "แซมเปียน" จะดูเป็นกลยุทธ์ที่มีแนวโน้มที่ดีในการขับเคลื่อนเรื่องความรู้ทางสุขภาพในองค์กร แต่ยังคงจำเป็นต้องมีงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงและมีรายละเอียดที่ชัดเจนกว่านี้ เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่หนักแน่นสำหรับนำไปใช้ประโยชน์และเพื่อประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์นี้อย่างแท้จริง ¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹
9. **Structure Network Structure** เป็น Mix of top down health literacy network ภายในองค์กร มีประสิทธิภาพมากกว่า Solo Structure และ Network ที่เชื่อมโยงกันเป็นภาคีเครือข่าย (Nested alliance) หรือ collaboration เป็น Hub มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดการความรู้เป็น Community of practice (COP) เช่น Health Literacy Hub in Western Sydney)